

København den 9-4-2012

Socialudvalget
Folketinget
Christiansborg
1240 København K

Vedr. ligestilling mellem trossamfund og livssynssamfund

Der vil blive taget et væsentligt skridt hen imod ligestilling af homoseksuelle og heteroseksuelle, hvis Folketinget vedtager L106, Lov om ændring af lov om ægteskabs indgåelse og opløsning, retsplejeloven og om ophævelse af lov om registreret partnerskab.

Desværre benytter Folketinget ikke lejligheden til samtidig at ligestille ikke-troende med troende for så vidst angående indgåelse af ægteskab.

Staten kan i dag delegere vielsesbemyndigelsen til trossamfund, men det er ikke muligt at delegere vielsesbemyndigelsen til livssynssamfund.

Et trossamfund har et livssyn baseret på, at man tror på en eller flere overnaturlige magter. Et livssynssamfund har ligeledes et livssyn, men ikke baseret på overnaturlige forklaringer.

Humanistisk Samfund er et sådant livssynssamfund. Vi er en forening for personer, der har humanismen som livssyn. En central del af vores virke er at udvikle og afholde humanistiske ceremonier i hele landet til markering af de store overgange i livet.

Vi mener, det er naturligt, at staten stiller visse krav for at uddelegerede vielsesbemyndigelser, men kan ikke se, hvorfor et krav om at tro på noget overnaturligt skal være et af dem. Vores søsterorganisationer i Norge og Skotland har da også vielsesbemyndigelse.

Samtidig skal vi gøre opmærksom på, at der er tale om en klar diskrimination af sekulære livssyn i forhold til trossamfund, som formodentlig er i strid med menneskerettighederne.

Vi skal derfor opfordre til, at man i ægteskabslovens § 16 stk. 3 ændrer "trossamfund" til "tros- og livssynssamfund".

Vi ønsker at fremlægge vores synspunkter for Socialudvalget, og jeg skal derfor anmode om, at en deputation fra Humanistisk Samfund får fortræde for udvalget.

Nedenfor er vedlagt en gennemgang af behovet for ligestilling mellem livssynssamfund og trossamfund.

Med venlig hilsen

Ole Wolf
Formand
Humanistisk Samfund
ow@humanistisksamfund.dk
Mobil: 28 51 29 59

Ligestilling mellem livssynssamfund og trossamfund

Indledning

HS mener principielt, at alle vielser bør foretages af en offentlig myndighed, kommunen, og ingen anden. På den måde vil man ligestille alle borgere uanset livssyn eller religiøse indstillinger. Religiøse institutioner vil naturligvis fortsat have mulighed for selv at fastsætte deres egne ritualer omkring indgåelsen af ægteskabet. Disse ceremonier bør dog aldrig have juridisk gyldighed.

I Danmark har man valgt, at vielsesbemyndigelsen kan uddelegeres til trossamfund, heriblandt den evangelisk-lutherske kirke, også kaldet folkekirken. Men så længe det er muligt at uddelegere vielsesbemyndigelse til trossamfund, mener vi, det er nødvendigt, at vielsesbemyndigelse på tilsvarende vis kan uddelegeres til livssynssamfund.

Livssynssamfund

Et trossamfund har et livssyn baseret på, at man tror på en eller flere overnaturlige magter. Et livssynssamfund har ligeledes et livssyn, men ikke baseret på overnaturlige forklaringer.

Livssynssamfund vinder i disse år større og større udbredelse internationalt, blandt andet fordi ikke-troende også har behov for at markere store overgange i livet, såsom fødsel, overgang til voksenalder, indgåelse af ægteskab og død.

Livssynssamfund forestår derfor ceremonier som bryllupper og begravelse, men uden at overnaturlige magter som guder indgår som forklaring på ægteskabet eller dødens betydning.

Ligestilling mellem trossamfund og livssynssamfund

Både den Europæiske Menneskerettighedskonvention art. 9 stk. 1, den Internationale konvention om civile og politiske rettigheder (International Covenant on Civil and Political Rights) art. 18 stk. 1 og FN's Verdenserklæring om menneskerettigheder (Universal Declaration of Human Rights) art. 18 stiller religiøse overbevisninger lige med ikke-religiøse overbevisninger ("religion or belief"). Der står således:

"Everyone shall have the right to freedom of thought, conscience and religion. This right shall include freedom to have or to adopt a religion or belief of his choice, and freedom, either individually or in community with others and in public or private, to manifest his religion or belief in worship, observance, practice and teaching."

I konventionerne bruges begreberne "religion or belief" (på engelsk) hhv. "religion ou conviction" (på fransk). Den umiddelbare oversættelse af ordet belief/conviction vil være "overbevisning", men det har desværre været praksis for danske myndigheder at oversætte "religion or belief"/"religion ou conviction" med "religion eller tro".

Således også for Det Rådgivende Udvalg vedr. Trossamfund, der har udarbejdet vejledende retningslinjer for, hvilke betingelser et trossamfund skal opfylde for at opnå vielsesbemyndigelse. De henviser til Artikel 18 og bruger oversættelsen "religion eller tro". Dette uddyber de ved at skrive:

"Ved en religion forstår udvalget en specifikt formuleret tro på menneskers afhængighed af en magt eller magter, som står over menneskene og naturlovene, og en tro som giver retningslinjer for menneskets etik, moral og adfærd."

Dette er imidlertid ikke i overensstemmelse med FN's menneskerettighedskomites kommentarer til artikel 18, som er:

“Article 18 protects theistic, non-theistic and atheistic beliefs, as well as the right not to profess any religion or belief. The terms «belief» and «religion» are to be broadly construed. Article 18 is not limited in its application to traditional religions or to religions and beliefs with institutional characteristics or practices analogous to those of traditional religions. The Committee therefore views with concern any tendency to discriminate against any religion or belief for any reason, including the fact that they are newly established, or represent religious minorities that may be the subject of hostility on the part of a predominant religious community.” (General Comment No. 22: The right to freedom of thought, conscience and religion (Art. 18). 30/07/1993. CCPR/C/21/Rev.1/Add.4, General Comment No. 22; <http://www.unhcr.ch/tbs/doc.nsf/0/9a30112c27d1167cc12563ed004d8f15?Opendocument>)

Det skal også bemærkes, at det af ovenstående tydeligt fremgår, at artiklen ikke kun beskytter mod diskrimination af individers ret til at have en bestemt tro eller livssyn. Den beskytter også mod, at man diskriminerer tros- og livssynssamfund ved at nægte dem samme rettigheder som andre tros- og livssynssamfund. Dette fremgår også af den Europæiske Menneskerettighedsdomstols afgørelse fra den 31. juli 2008 (Religionsgemeinschaft der Zeugen Jehovas og andre mod Østrig, 40825/98, nr. 87 ff. i afgørelsen).

Øvrige krav til trossamfund

Det Rådgivende Udvalg vedr. Trossamfund stiller en række øvrige krav for, at et trossamfund kan få vielsesbemyndigelse, bl.a. at man skal have vielses- og andre ritualer. De tillægger det også betydning, hvis man er en del af en verdensomspændende religion.

Humanistisk Samfund opfylder disse krav. Det skal bemærkes, at vi har humanistiske søsterorganisationer i 42 lande og at vores søsterorganisationer i bl.a. Norge og Skotland i dag har vielsesbemyndigelse som livssynssamfund.

Vi mener derfor, det vil være rigtigt, at man reviderer ægteskabslovgivningen, så man ligestiller livssynssamfund med trossamfund for så vidt angår vielsesbemyndigelse. Det kan ske ved at ændre § 16 stk. 3 i Ægteskabsloven fra ordlyden:

”§ 16. Kirkelig vielse kan finde sted:

...

3) inden for andre trossamfund, når en af parterne hører til vedkommende trossamfund, og trossamfundet har præster, som af kirkeministeren er bemyndiget til at foretage vielser.”

til

”§ 16. Kirkelig vielse kan finde sted:

...

3) inden for andre tros- og livssynssamfund, når en af parterne hører til vedkommende tros- eller livssynssamfund, og tros-/livssynssamfundet har præster, som af kirkeministeren er bemyndiget til at foretage vielser.”

Vi skal derfor opfordre udvalgets medlemmer til at arbejde for, at Folketinget vedtager en sådan lovændring.